

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा
विद्यापीठ नांदेड (४३१ ६०६)

seen
8/1/24
28/3/24

6

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

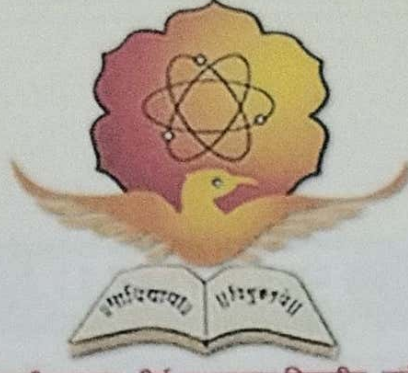
पदवी अभ्यासक्रमासाठी
(U.G.C.)
प्रकल्पलेखन प्रबंधिका
(Project Work Book)

हनुमान शिक्षण प्रसारक मंडळ संचालित,
कै.रमेश वरपुडकर कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय
सोनपेठ जि.परभणी (४३१५१६)

शैक्षणिक वर्ष: 2023-2024

PRINCIPAL

Late Ramesh Warpudkar Arts. & Com.
College, Sonpeth Dist. Parbhani

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ
नांदेड ४३१ ६०६

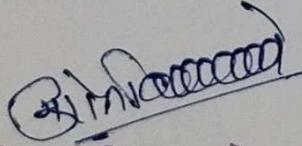
प्रकल्पलेखन प्रबंधिका
(Project Work Book)

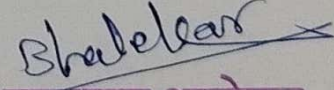
- महाविद्यालयाचे नाव : कै.रमेश वरपुडकर कला, वाणिज्य व विज्ञान
महाविद्यालय, सोनपेठ जि.परभणी
- शैक्षणिक वर्ष : २०२३-२०२४
- विद्यार्थ्याचे नाव : पुजा तुकाराम भालेकर
- वर्ग : बी.कॉम तृतीय वर्ष
- बैठक क्रमांक : ८५ ३७ ०४८
- प्रकल्पकार्याचे शिर्षक : विद्यनहर्ता सुपरमार्केटचे व्यवस्थापन ~~अभ्यास~~
- मार्गदर्शक प्राध्यापकाचे नाव : प्रा.डॉ.एम.डी. कच्छवे

Handwritten signature

प्रमाणपत्र

प्रमाणीत करण्यात येते की, मी पुजा तुकाराम भालेकर वर्ग बी.कॉम तृतीय वर्ष विषय 'विद्यहर्ता सुपरमार्केटचे व्यवस्थापन अभ्यास' या विषयावर मार्गदर्शक प्राध्यापक व विद्यापिठाच्या नियमावलीतील सूचनेप्रमाणे प्रबंध तयार केला आहे. या विषयावर गोळा केलेल्या सामग्री वरच ही प्रबंधिका असून स्वतःच्या हस्तक्षेपात लिहीली आहे. या विषयावर महाविद्यालयात इतर कोणत्याही विद्यार्थ्यांनी प्रबंधिका लिहीली नाही.

प्रा.डॉ.एम.डी.कच्छवे
मार्गदर्शक

पुजा तुकाराम भालेकर
विद्यार्थी / विद्यार्थ्यांनी

दि /०३/२०२४

06

प्रमाणपत्र

(2023-24)

प्रमाणित करण्यात येते कि, मी पुजा तुकाराम भालेकर वरुण बी. कॉम तृतीय विषय 'विद्यनहर्ता सुपरमार्केटचे व्यवस्थापन अभ्यास' विषयावर मार्गदर्शक प्राध्यापक व विद्यापिठाच्या नियमावलीतील सुचनेप्रमाणे प्रबंधिका तयार केली आहे. सदर प्रकल्पकार्य प्रबंधिका हि संबंधित विद्यार्थीनीने स्वतःसंकलित केलेल्या लेखन सामग्रीवर आधारित असून स्वतःच्या हस्ताक्षरात लिहिली आहे या महाविद्यालयात याविषयावर इतर कोणत्याही विद्यार्थ्यास/विद्यार्थीनीस लिहण्याची परवानगी दिली नसून ही एकमेव प्रबंधिका आहे.

प्रा. डॉ. एम. डी. कच्छवे
मार्गदर्शक

Dr. M.D. Kachave
Research Supervisor
M.Com., M.Phil, B.Ed., Ph.D
Late Ramesh Warpudkar College
Sonpeth, Dist. Parbhani (M.S.)

प्रा. डॉ. वसंत सातपुते
PRINCIPAL
पाचार्य
Late Ramesh Warpudkar Arts. & Com.
College, Sonpeth Dist. Parbhani

★ प्रकरण पहिले :-

- अ) प्रस्तावना
- ब) विषयाची निवड
- क) विषयाची महत्त्व
- ड) संशोधन पद्धती

★ प्रकरण दुसरे :-

- अ) फरमणी जिम्हाचा इतिहास
- ब) सोनपेठ तामुका
- क) सोनपेठ तामुक्यातील गाव
- ड) सोनपेठ तामुक्यातील शेते

प्रकरण तिसरे

- अ) व्यापाऱ्याचा इतिहास
- ब) सोनपेठ येथे विकृती सुपर मार्केटची स्थापना
- क) सुपर मार्केटची आर्थिक स्थिती

प्रकरण चौथे :-

- अ) विद्यहता सुपर मार्केट येणाऱ्या
अडचणी
ब) अडचणीवर उपाय योजना

प्रकरण पाचवे :-

- अ) निष्कर्ष
ब) सूचना
क) शिफारस

प्रकरण पहिले

- अ) प्रस्तावना
- ब) विषयाची निवड
- क) विषयाचे महत्त्व
- ड) सवोद्यन पद्धती

प्रस्तावना

विद्यहता सुपर मार्केट हे एक मोठे स्वयं-सेवा किरकोळ बाजार आहे. जे सामान्यतः पदार्थ विकतो आणि घरगुती वस्तु. हे किराणा दुकानांतील मोठी आवृत्ती म्हणू शकतो.

सुपरमार्केटमध्ये सामान्यतः पारंपारिक किराणा दुकानेही अधिक विस्तृत निवड श्रेणी असते वस्तुचे वर्गीकरण केले जाते. आणि ग्राहकी ठेवण्या जातात, जेणेकरून ग्राहक त्यामधून फिरवू शकतील आणि त्यांना हवे ते घेऊ शकतील. सुपरमार्केटमध्ये सामान्यतः ताजी फळे, दुग्धजन्य पदार्थ, भाजलेले पदार्थ, मांस, कॅन केलेल्या आणि पॅकेज केलेले पदार्थ आणि सर्व प्रकारच्या गैर-खाद्य वस्तु तसे की स्वयंपाकघरातील वस्तु घरगुती वस्तु फार्मसी उत्पादने टॉयलेटरीज इ.

सहसा, सुपरमार्केट मोठ्या प्रमाणात मजग्यावरील जागेसह एकच मजग्यावर बांधले जातात ते निवासी जागेसह किंवा व्यस्त शहरी भागाच्या सान्निह्यात ग्राहकांसाठी सोयीस्कर असतील.

बहुतेक सुपरमार्केट जास्त तास उघडे जातात,
 काही दिवसाचे २५ तासा उघडे असतात,
 सुपरमार्केट हे साधारणपणे कॉर्पोरेट चेनचा
 एक भाग असतात. ज्यांच्या वेगवेगळ्या ठिकाणी
 इतर शाखा असतात. वॉलमार्ट, टेस्को, कॅस्टको,
 होमसेम आणि फ्लेगशिप ही जगभरातील काही
 लोकप्रिय सुपरमार्केट आहेत. ज्यासद्वारे तुम्ही
 खरेदी करू शकता.

सुपरमार्केट एका विशिष्ट क्रमाने विविध प्रकारच्या
 वस्तु ठेवतात. अशा प्रकारे, ग्राहकांना त्यांना
 खरेदी करावयाच्या असलेल्या वस्तु सहज उपलब्ध
 होतात. याउपरोक्त, सुपरमार्केटमध्ये ग्राहकांना
 दर्शक आणि नियमितपणे, आवश्यक असलेल्या
 जवळपास सर्व वस्तु असतात, त्यामुळे त्यांनी
 त्यांची खरेदी करण्यासाठी एका ठिकाणाहून
 दुसऱ्या ठिकाणी जाण्याची गरज नाही.

Date : _____ Page :

Topic : _____

विषयाची निवड

भारत हा कृषीप्रधान देश आहे. भारताची अर्थव्यवस्था ही पूर्णतः शेतीवर अवलंबून आहे. परंतु भारतात सर्वात जास्त ग्रामीण आहे, त्यामुळे भारताची अधिकाधिक लोकसंख्या ही ग्रामीण भागात राहते आणि ग्रामीण भाग अधिक प्रमाणात असाम्यामुळे फिरकोट स्वरूपाचा व्यापार हा अधिक प्रमाणात होत असल्याचे दिसून येते. देशातील आजचे व्यावसायिक हे फिरकोट विक्रीवर अधिक पक्ष केंद्रित करतात, ग्राहकांना आपल्या व्यवसायाचा वृद्धय माहिती देऊन ते त्यांना आकर्षित करतात,

वाढत्या लोकसंख्येमुळे वस्तु व सेवांची मागणी सुद्धा वाढलेली आहे, दैनंदिन स्वरूपात लागणाऱ्या वस्तुं बर उपयोजी वस्तु हे वेळेवर उपलब्ध करून घेणे गरजेचे झाले आहे,

फिरकोट व्यापारात अनेक व्यवसायाचा समावेश होतो असे. जसे. सुपर मार्केट, क्राफ्ट दुकान आणि - खपाया आणि स्टेशनरी

Date : _____ Page :

Topic : _____

अस्य सर्व वस्तुचा दुकानांचा समावेश होतो.

मी खरंशोधन करण्यासाठी सुपर मार्केटचा अभ्यास हा विषय होतया आहे. मी हा विषय निवडल्या मागचे कारण पुढील प्रमाणे आहे.

१) सुपर मार्केटमध्ये इतर सर्व व्यवसायापेक्षा जास्त प्रमाणावर फिरकते विक्री केली जाते.

२) सुपर मार्केट विविध कंपन्यांचा वस्तु व सेवांचा फिरकते स्वरूपात पुरवठा केला जातो.

३) सुपर मार्केटमध्ये उपभोक्त्यांचा समस्यावर व मागणीवर उपाय करणे शक्य असते.

४) सुपर मार्केटमध्ये सर्व प्रकारचा चीनीचा व जीवनावश्यक वस्तुची विक्री फिरकते पद्धतीने केली जाते.

५) सुपर मार्केटमध्येच मासिक हा धाऊक व्यापारी व ग्राहक यांतील महयस्थ असतो.

विषयाची महत्त्व

१) उत्पादकाच्या अंतीम हेतु हा आहकच समाधान करणे हा असतो, आहकच समाधान करण्यासाठी वाजार पंथेचे ज्ञान असणे पाहिजे.

२) सुपर मार्केट मुख्य मापनामुळे आहकची वस्तु वदयची प्रत्यक्ष संभाव्य माराणी कशी राहिल्य हे समजु शकत नाही.

३) सुपर ~~सु~~ मार्केट मुख्यमापन विपन्न विषयसु होतयाने निर्य परिणाम कारक करण्यात आस्तीत जास्त महत् करत. त्यामुळे आहकामध्ये भराभराचे पिन्हे दिसुन येतात.

४) सुपर मार्केट मुख्यमापनाने वदयत्या आर्थिक धडामाडीची दिशा समजु शकते उत्पादक परिणाम कारक वदयची दृश्य होण्याविषयी अतत जागत राहते.

Date : _____ Page : _____

Topic : _____

* प्रस्तुत व्यवस्थापन हे सुपर मार्केट चे नियोजन करण्यासाठी करण्यात येत आहे ,

* सुपर मार्केट वाकतीत सर्व माहिती समजून घेण्यासाठी .

* किरकोळ व्यापारात कुठ्याप्रकारे व्यवस्थापन कसे जाते , यांची स्वीस्तर माहिती होती .

* सुपर मार्केट होणाऱ्या शेष आणि शक विक्रीचा अभ्यास करण्यासाठी सहाय्यन करण्यात आले आहे

* सुपर मार्केट समोर येणाऱ्या अडथळीय व्यवस्थापन करण्यात येते ,

Page No.

Date :

प्रकृत पाचद :-

अ) मिष्वर्ष

ब) सुचना

क) शिफारषी

Date : _____ Page :

Topic : _____

सोनपेठ येथे विद्यहर्ता सुपर मार्केची स्थापना

सोनपेठ शहरात एक सुपर मार्केट आहे. ते त्रिमूर्ती नगर वीटा रो. मी यामध्ये सोनपेठ शहरातील विद्यहर्ता सुपर मार्केचा अभ्यास करून त्यावर संशोधन केले आहे. आणि संशोधनांनंतर मला किरकोळ व्यापारातील सर्व व्यतहाराचा अभ्यास समजला आहे.

विद्यहर्ता सुपर मार्केची स्थापना 3 मे 2022 रोजी झाली आहे. सुपर मार्केट मध्ये विविध वस्तु प्रकारचा वस्तु व वस्तु सेवांची विक्री किरकोळ प्रमाणात विक्री केली जाते. या सुपर मार्केट मध्ये ग्राहकांचा निवडी प्रमाण वस्तु पुरविल्या जातात, सुपर मार्केट व्यवस्थापनाचा विविध छोटक पुढील प्रमाणे आहेत.

Date : _____ Page : _____

Topic : _____

1) वस्तुची व सेवाची खरेदी :-

सुपर मार्केटमध्ये धाडक व्यापाऱ्या वस्तु खरेदी करून त्यांची दुकानामध्ये संग्रहण केले जाते. आणि विविध वस्तुची खरेदी विविध धाडक व्यापाऱ्याकडून होते

2) विक्री व्यवहार

सुपर मार्केट हे किरकोळ विक्रीचे असल्यामुळे या सुपर मार्केट व्यवहार हे नगदी व उधार आक्षा दृष्टी प्रमाणात होत असल्याचे समजते.

3) कार्यरत पणा

सुपर मार्केटचे मायतु हे पाच असल्यामुळे व्यवसाय कायति सतत कार्यरत नसतात.

4) ग्राहकांचा मागणीचा अभ्यास :-

सुपर मार्केटमध्ये ग्राहकांचा विविध मागव्या असतात. त्या सर्व मागव्याची पूर्तता करण्यासाठी मागणीचा अभ्यास करणे गरजेचे असते.

Date : _____ Page : _____

Topic : _____

सुपरमार्केटमध्ये असणार मान्य किंता वस्तु

सुपर मार्केटमध्ये जिवनावश्यक सर्वच वस्तु मिळत असतात, सुपर मार्केटमध्ये जिवनावश्यक वस्तु वरोवर चॅनीच्या वस्तुचा ही समावेश असतो. त्या वस्तु आहूपाचा वेगवेगळे जिवनातील दुकानद्वारे मत्तयत म्हत्वाचा असतात, त्याचा पुस्तुठा सुपर मार्केटद्वारे म्हसतो. वस्तुचे संग्रहण यामीय प्रमाणे करुयात येते.

1) जिवनावश्यक वस्तु :-

रोजच्या वापरतील सर्व समावेश जिवनावश्यक वस्तुमध्ये होता.

2) चॅनीच्या वस्तु :-

विविध प्रकारचे यंत्रणा समावेश यामध्ये होता.

3) सौंदर्य प्रसाधने :-

सुंदर दिसण्यासाठी शरीरची कळनी बेण्यासाठी पावणाऱ्या सर्व वस्तुचा समावेश होता.

Date : _____ Page : _____

Topic : _____

वाजार पेंठ

वस्तु उत्पादन खाऱ्यापासुन ती आऱ्कांन हातात पडपयति त्यावर होजाऱ्या सर्त प्रकारऱ्या प्रक्रियांन उद्वेशुन विपनन हा शब्द वापरण्यात येते. वस्तुची विक्री करण्यापुर्वी विपनन कायऱ्या सुऱ्वात होते आऱ्काऱ्या गरजा आऱि मागणी त्याचे मुख्य मापन कुऱे जाते. वस्तुची प्रत्यक्ष विक्री खाऱ्यानंतर सुदुवा आऱ्कांचा गरजा आऱि मागणी यांचे मुख्य मापन करण्यात येते असते आऱि याचे विश्लेषन करण्यात येते. आऱ्कांच्या गरजा समजावून होण्यासाठी वर्तमानाचे मागणीचे मुख्यध हाती धर्तऱ्या जातो. विपनन संशोधन हा वाजारपेंठ मुख्यमापनाचा भाग आहे. हे संशोधन विपनन संकल्पनेत येजाऱ्या कुणत्याही समस्यां वावत असु शकते.

आऱ्कांचा संख्या व स्थान विपनन संशोधनाच्या कार्यक्रम मधुन संभाऱ्यता आऱि आवडी निवडी वाजारात उपयुऱ्हे असजारे पदार्थ स्पष्टाचा तीव्रता जाऱ्श्र्वातीचे परिनाम करुंक मार्ग रऱ्याऱि.

Date : _____ Page :

Topic : _____

व्यवस्थापन पद्धती

आधुनिक काळात व्यवस्थापनाचा अभ्यास साधारण महत्त्व प्राप्त झाले आहे. कोणत्याही व्यवस्थापन करव्यासाठी किंवा व्यापार करव्यासाठी व्यवस्थापन करणे जरूरीच असते. व्यवस्थापनावर व्यवसायाची भविष्यकामीन स्थिती अवलंबून असते, व्यवस्थापन ही एक कला आहे, कोणतेही ह्येय साहय करव्यासाठी व्यवस्थापन अवश्यक असते.

व्यवस्थापन म्हणजे एखाद्या विषयाचा किंवा व्यवस्थेच्या व्यवसायाचा अभ्यास करून त्याचे नियोजन करून ह्येयापुर्वी कडे लक्षात करणे होय. व्यवस्थापनाचा पद्धती पुढील प्रमाणे आहेत.

Date : _____ Page : _____

Topic : _____

१) प्रत्यक्ष पद्धतः :- या पद्धतीमध्ये व्यवस्थापकाने सहाय्य या पद्धतीमध्ये व्यवस्थापकाने कार्ये व्यवस्थापकाच्या प्रत्यक्ष सहभाग असतो, या पद्धतीमुळे व्यवसायाची स्थिती जाणून घेऊन त्यांचे नियोजन करणे सोपे जाते, प्रत्यक्ष पद्धती मुळे व्यवसायातील समस्या समजून त्यावर उपयोजना करणे शक्य असते, अशा प्रकारची प्रत्यक्ष पद्धती ही किरकोळ विक्री व्यवसायात मोठ्या प्रमाणात वापरली जाते

२) अप्रत्यक्ष पद्धत :-

विविध माध्यमांचा साहाय्याने किंवा मनुष्य वळाचा साहाय्याने माहिती संकलित करून नियोजन करणे म्हणजे अप्रत्यक्ष पद्धती होय या पद्धती मध्ये व्यवस्थापन कार्ये व्यवस्थापकाच्या प्रत्यक्ष संबंध येत नाही, व्यवस्थापन करण्यासाठी अन्य पक्षाचा समावेश होतो, या पद्धतीत नियोजन करण्यासाठी वेळ लागतो,

Date : _____ Page : _____

Topic : _____

निष्कर्ष आणि निष्कर्षी व्यवस्थापनाचे उद्देश

- 1) प्रस्तुत व्यवस्थापन हे सुपर मार्केटचे नियोजन करण्यासाठी करण्यात येत आहे,
- 2) सुपर मार्केट बाबत माहिती सर्व समजून घेण्यासाठी
- 3) सुपर मार्केट मध्ये होणाऱ्या रोज रोज आणि विक्रीचा अभ्यास करण्यासाठी संशोधन करण्यात आले आहे.
- 4) कीर्तकोळ व्यापारात कुश्याप्रकारे व्यवस्थापन केले जाते, याची स्वीसर माहिती होते.
- 5) सुपर मार्केट समोर येणाऱ्या अडचणींचे व्यवस्थापन करण्यात येते.

Date : _____ Page :

Topic : _____

व्यवस्थापनाची अटीतटे

- १) सुपर सु मार्केटातील ग्राहक हे व्यवहारात अतिशय निपुण असतात.
- २) सुपर मार्केटचे व्यवहाराचे सु मुख्यभूत ज्ञान आहे.
- ३) सुपर मार्केटचे व्यवस्थापन अतिशय चांगल्या प्रकारे करतात.
- ४) सोनपेठ या शहरात व्यापार हा सर्वेच खोब्यावर अवलंबून आहे.
- ५) सोनपेठ या शहरातील सुपर मार्केट दुकानदार हे खोब स्वस्वपात विक्री करतात.
- ६) सुपर मार्केटमध्ये अतिशय स्वस्वपाचा साठा साठवून ठेवतात.

Date : _____ Page :

Topic : _____

निष्कर्ष , सुचना व शिफारशी

प्रस्तुत संशोधन करत असताना असे पक्कात आणे आहे. सुपर मार्केट समोर अनेक समस्या असतात आणि त्या योग्य उपायोजन करत नाहीत. सुपर मार्केटचे संशोधनातून पुढील निष्कर्ष निघालेले आहे.

निष्कर्ष :-

1) सोनपेठ येथील विडवता सुपर मार्केट हे आपल्या व्यवसाय प्रामाणिक पणे आणि खेच प्रकारे चालवतात

2) सुपर मार्केट व्यावसायिक हा एक व्यापारी जास्तो त्यामुळे व्यवसायत होणाऱ्या नफा - तोड्याचा तो स्वःताह जबाबदार असतो.

3) सुपर मार्केट हे ग्राहकांच्या मागणीचा विचार करूनच वस्तुचे संग्रहण करतात.

Date : _____ Page :

Topic : _____

५) सुपर मार्केट हा आढकरी योग्य प्रकारे
उपवहार करून समोख्याचे संवह प्रस्थापित
करव्याचा प्रयत्न करतो.

६) सुपर मार्केट वाजारपेठ्या अश्यास
करून आढकांची मागणी पुरवित असतो.

७) सुपर मार्केट हा आढकामा वस्तु
पुरवण त्यांच्या पारमुन नफा मिळवत
असतो.

Date : _____ Page : _____

Topic : _____

शिफारशी :-

सशोधन कृषित अस्ताना सुपर मार्केट विंवा व्यवसायिक हा सुपर मार्केटचे व्यवस्थापन कशाप्रकारे करता, याचा अभ्यास करत अस्ताना मया विविध माहिती मिळाली थावरून काही शिफारशी आहेत, त्या पुढील प्रमाणे आहेत,

१) सर्वात महत्वाची अशी शिफारस म्हणजे सुपर मार्केट व्यवसायिकांनी व्यवसायत भांडवळ अग्रे करताना विविध वित्तीय संस्थांचा योजनांचा उपयोग करावा जसे पात्रते,

२) सुपर मार्केट सर्त विवनाश्रयु चैनीया वस्तुचे शोधन करावे,

Vedha

Zero to Zenith...

Date : _____ Page : _____

Topic : _____

~~विज्ञान~~ इकान

3) सुपर मार्केट व्यावसायिकाने सुपर हा एकाम व्यापारी नसतो, त्यामुळे व्यावसायात होणाऱ्या नफा-तोड्याच्या तो स्वःताह जबाबदार नसतो.

4) सर्व सुपर मार्केट व्यावसायिकांनी मिळून एक संघटना निर्माण करावी, त्यामुळे स्पर्धेत कमतरता होईल आणि व्यावसाय सुरक्षित चाणैय,

Date : _____ Page :

Topic : _____

★ सशोधन पद्धती ★

* प्रस्तावना :-

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ नांदेड यांनी B.Com Ty (तृतीय) वर्षाचा प्रकल्प मेखन हा विषय ठरवलेला आहे, सशोधन करत असताना मी सर्वप्रथम प्रस्तावना इंटरनेट, मराठा इत्यादी चा वापर करून प्रकल्प मेखन पूर्ण केलेला आहेत. मी हा प्रकल्प

" सोनपेठ येथील याचे विषयता विषयता

सुपर मार्केट व व्यवस्थापनाचा अभ्यास विषय निवडलेला आहे, सादर प्रकल्पासाठी एकूण 6 किंवा 7 प्रकरणात मांडणी केल्या आहे.

Date : _____ Page :

Topic : _____

* सशोधनाची उद्दिष्ट्ये :-

सोनपेठ येथील

विद्येसाठी सुपर मार्केट व व्यवस्थापनाचा
 अभ्यास या प्रकल्प नोंदणीची खात्रीय
 मुदत निश्चित करण्यात आलेली आहेत.

- १) सुपर मार्केट ची संकल्पना स्पष्ट करणे
- २) विद्येसाठी सुपर मार्केट आर्थिक स्थिती.
- ३) विद्येसाठी सुपर मार्केट मधील
योगाच्या समस्या
- ४) सुपर मार्केट मधील उपाय योजना
सुचविणे ,
- ५) निष्कर्ष करणे .

Date : _____ Page : _____

Topic : _____

* संशोधनाचे अर्थितके :

संशोधनाच्या वैधानिक पध्दतीने अर्थितके करणे सांगते, त्या विषयांची न्यान असणे आवश्यक असते.

संशोधनाचे कार्य योग्य पध्दतीने पूर्ण करण्यासाठी काही संकल्पना आहेत. ह्यांच्या साहाय्याने संशोधनाचे अर्थितके करता येते. संशोधनाचे अर्थितके म्हणजे अर्थितके होय. याची प्रमाणे अर्थितके कृत्य निश्चित करण्यात आले आहे.

1)

सोनपेठ तासुका सुपीक आहे.

Date : _____ Page :

Topic : _____

* संशोधनाची व्याप्ती :-

पेखनासाठी मोठ्या प्रमाणात येथी प्रस्तुत प्रकार्य
आर्थिक उत्पादन होय.

* संशोधन काळखंड :

साठी होत वर्षाचा काळ खंड निश्चित
करण्यात आलेला आहे.

(2021 - 2022 आणि 2022 - 2022)

* तसे सामाजिक स्रोत :-

१) प्राथमिक माहितीचे स्रोत.

२) दुय्यम माहितीचे स्रोत.

१) प्राथमिक माहितीचे स्रोत :- (Primary data)

सामाजिक संशोधनात
विशेष समस्या विषयी तसे संकल्प
करावे लागते. सामाजिक संशोधनात
प्रश्नावलीला अत्यंत महत्त्वाचे स्थान
आहे.